

Kultūros ministerijos Vidaus audito skyriaus 2017-08-30 vidaus audito ataskaita Nr. VA-9 „Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriato veiklos vertinimas“

SANTRAUKA

Vidaus audito tikslas: išanalizuoti Lietuvos nacionalinės jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (toliau – UNESCO) komisijos sekretoriato veiklos aplinką, vykdomas funkcijas, įskaitant sąsajas su Lietuvos nacionaline UNESCO komisija (toliau – Komisija), bei administracinės veiklos organizavimą įvairių rizikų valdymo požiūriu tikslu įvertinti, ar įstaigoje įdiegta vidaus kontrolės sistema užtikrina, kad siekiant nustatytų tikslų skirtos lėšos ir kiti resursai būtų naudojami racionaliai ir ekonomiškai.

Lietuva į UNESCO priimta 1991-10-07, Lietuvos Respublikos Vyriausybė 1992-10-20 patvirtino pirmosios Komisijos sudėtį (tai visuomeniniais pagrindais dirbantys 25 švietimo, mokslo ir kultūros specialistai) ir nuostatus. Kultūros ministerijos įsteigta biudžetinė įstaiga – Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos sekretoriatas (toliau – Sekretoriatas) aptarnauja Komisiją bei organizuoja visų jai pavestų funkcijų įgyvendinimą.

Sekretoriatui (8 darbuotojai) 2016 m. iš valstybės biudžeto buvo skirta 163,3 tūkst. Eur, papildomai atskiriems projektams vykdyti iš Lietuvos kultūros tarybos gauta 17,4 tūkst. Eur, taip gauta paramos iš įvairių fizinių asmenų – 1,3 tūkst. Eur.

Vidaus kontrolės bei įvairių rizikų valdymo požiūriu vertintas Komisijos veiklos organizavimas, Sekretoriato veiklos teisinė aplinka ir atitiktis realiai situacijai, įskaitant dabartinio statuso tinkamumą; pateiktas organizacinės struktūros optimalumo, personalo vadybos, skatinimo politikos ir kt. kontrolės aplinkos elementų vertinimas; analizuotas lėšų, skirtų įvairiems poreikiams, valdymas, įskaitant kai kurių sprendimų racionalumą, viešųjų pirkimų organizavimas, projektinė veikla. Siekiant pagrįsti išvadas ir siūlomus pokyčius buvo vykdytos Komisijos narių, Lietuvos nuolatinės atstovybės prie UNESCO buvusių / esamų ambasadorių apklausos, atlikta 20 Europos valstybių duomenų, susijusių su sekretoriatų veiklos statusu, dirbančiųjų skaičiumi ir pan. analizė. Audituotas laikotarpis – 2016 m. ir 2017 m. I ketv.

IŠVADOS:

1. Kai kurios Komisijos, kaip savarankišką statusą turinčio vieneto, nuostatuose nurodytos funkcijos neatitinka realios situacijos, kai kurios yra analogiškos jį techniškai aptarnaujančio juridinio vieneto – Sekretoriato funkcijoms, todėl skaidrumo ir kiekvieno juridinio subjekto atsakomybės atskyrimo ir identifikavimo sumetimais Komisijos nuostatus reikėtų peržiūrėti.

2. Sekretoriato nuostatai koreguotini: ne visos nustatytos funkcijos atitinka realią situaciją, yra ne pirmo būtinumo funkcijų ir kt.; nerealizuojant nurodyto įpareigojimo, susijusio su Komisijos pirmininko pavedimais, skirtais įstaigai veikiant Komisijos vardu, kyla įgaliojimų viršijimo rizika.

3. Užduočių paskirstymo dirbantiesiems ir jų skatinimo politika ne visais atvejais garantavo teisėtą ir efektyvų finansinių išteklių naudojimą.

4. Sprendimas tęsti veiklą remontuotiniuose senamiestyje išnuomotose patalpose nuomos kainai 2017 m. išaugus daugiau nei 8 kartus yra kritikuotinas racionalaus biudžeto lėšų panaudojimo požiūriu; naudojamų patalpų nuoma organizuota nevykdant Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų procedūrų.

5. Nustatyta, kad 2016 m. reprezentacijai skirtų lėšų išankstinė kontrolė nebuvo vykdyta, todėl šiam tikslui skirtų lėšų valdymas finansų kontrolės požiūriu nebuvo pakankamas.

6. Kai kurios generalinės sekretorės išvykos į komandiruotes buvo neteisėtos (negavus kultūros ministro sutikimo); darbuotojų komandiruočių išlaidoms skirtų lėšų panaudojimas ir atsiskaitymo kontrolė nepatikima (laikotarpiu nuo 2009-09-30 iki 2017-01-01 neteisėtai išmokėta 227,1 Eur).

7. Nustatyti nedideli trūkumai atliekant viešųjų pirkimų procedūras; ne visais atvejais buvo organizuoti viešieji pirkimai (taksi ir foto paslaugos, autoriniai kūriniai ir kt.) tuo pažeidžiant perkančiosioms organizacijoms laikytis privalomus principus, nurodytus Viešųjų pirkimų įstatymo 3 str.

8. Vykdytiems projektams skirtos lėšos panaudotos pagal paskirtį, nustatyti neatitikimai teisės aktų reikalavimams kompensuojant renginių dalyvių patirtas išlaidas.

9. Sekretoriato dirbančiųjų skaičius per mažas, kad organizacinė struktūra veiktų efektyviai, o nustatyti rodikliai atitiktų LRV rekomenduojamas proporcijas; atsižvelgiant į kitose Europos valstybėse egzistuojančius sekretoriatų veiklos modelius bei norint optimaliais resursais pasiekti maksimalių veiklos rezultatų, išspręsti ekspertų finansavimo ir kitas išskylančias problemas matyti, kad dabartinio Sekretoriato statuso (pavaldumo) pakeitimas yra svarstytinas ieškant tinkamesnių alternatyvų.

Bendroji išvada: *nepaisant įstaigos pastangų ir aktyvumo Komisijos vardu atstovaujant Lietuvą UNESCO vykdomoje veikloje, dėl 2007 m. atlikto vidaus audito metu pateiktų 4 rekomendacijų, neturėjusių tęstinumo jas įgyvendinant, dėl neteisėtų išmokų už 1 d. d. komandiruotes vykdymo ir kitų neatitikimų, Sekretoriato vidaus kontrolės sistema įvertinta patenkinamai, t. y. dėl nepakankamo rizikų valdymo yra vidaus kontrolės trūkumų, susijusių su neracionaliu ir neteisėtu valstybės biudžeto lėšų panaudojimu.*

REKOMENDACIJOS

Iš viso Sekretariatui pateikta 17 rekomendacijų, iš jų: 4 – didelio reikšmingumo, 5 – vidutinio reikšmingumo, 8 – mažo reikšmingumo.

Taip pat pateiktos rekomendacijos ir Kultūros ministerijai:

- Svarstyti Komisijos funkcijų atitiktį realiai situacijai bei inicijuoti atitinkamas Komisijos nuostatų pataisas, įskaitant takoskyros tarp jos ir Sekretoriato funkcijų nustatymo, pakaitinių narių įteisinimo ir kitus klausimus (dėl konferencijų skaičiaus, datos ir kt.).
- Koreguoti Sekretoriato nuostatus papildant juos realiai vykdytinomis funkcijomis, išskiriant administracinio pobūdžio veiklas, nelaikytinas funkcijomis ir / arba įvertinus išsakytas pastabas dėl organizacinės struktūros neefektyvumo ir kitas problemas bei, atsižvelgus į analogiškos veiklos organizavimo praktiką 20 peržiūrėtų Europos šalių, inicijuoti Sekretoriato statuso ir / ar pavaldumo klausimo svarstymą ir siekti tam tikrų konstruktyvių pokyčių.